

Nr 6

Utlåtande i anledning av motioner angående reglerna för tilläggs-sjukpenning vid havandeskap.

Andra lagutskottet har behandlat två till lagutskott hänvisade motioner, I: 870 av fru *Olsson, Elvy*, samt II: 1034 av herr *Romanus m. fl.*

I motionerna, vilka är likalydande, har hemställts, ”att riksdagen beslutar om följande ändring av 3 kap. 13 § i lagen om allmän försäkring:

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Även om ————— 1 kap. 4 §.

Sjukpenningen utgår tidigast från och med den sextionde dagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och senast från och med förlossningsdagen. Sjukpenningen utgår endast för dag då kvinnan avhåller sig från förvärvsarbete och längst till etthundraåttionde dagen efter förlossningsdagen eller efter den tidigare dag då sjukpenningen började utgå.

Rätten till fortsatt sjukpenning upphör, om kvinnan under nämnda tid utför förvärvsarbete under mer än trettio dagar. Därvid medräknas ej dag då barnet åtnjuter sjukhusvård.

Från och med den trettionde dagen efter förlossningsdagen utgår sjukpenning endast om kvinnan har eller på grund av sjukdom är förhindrad att hava barnet i sin vård.

Sjukpenning för ————— annat föranleda.
Till sjukpenning ————— ej barntillägg.”

Sjukpenningen utgår tidigast från och med den sextionde dagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och senast från och med förlossningsdagen. Sjukpenningen utgår endast för dag då kvinnan avhåller sig från förvärvsarbete och längst till etthundraåttionde dagen efter förlossningsdagen eller efter den tidigare dag då sjukpenningen började utgå.

Från och med den trettionde dagen efter förlossningsdagen utgår sjukpenning endast om kvinnan har eller på grund av sjukdom är förhindrad att hava barnet i sin vård.

Gällande bestämmelser

Kvinnlig försäkrad, som är inskriven hos allmän försäkringskassa eller skulle ha varit inskriven om hon fyllt 16 år, har enligt lagen om allmän försäkring vid barnsbörd rätt till *moderskapspenning*. Denna utgör 1 080 kr. Vid flerbörd tillkommer 540 kr. för varje barn utöver ett. Av moderskapspen-

ningen kan den försäkrade lyfta 300 kr. före nedkomsten, dock tidigast 120 dagar före den beräknade tiden härför. Om en kvinna, som har rätt till moderskapspenning, skulle vara sjuk, är hon avstängd från rätt till grundsjukpenning fr. o. m. förlossningsdagen t. o. m. tjugonionde dagen därefter.

Därest en kvinnlig försäkrad i anledning av barnsbörd avhåller sig från förvärvsarbete, har hon enligt 3 kap. 13 § lagen om allmän försäkring rätt till *tilläggsjukpenning*, även om sjukdom inte föreligger. En förutsättning är dock att hon omedelbart före nedkomsten eller den beräknade tidpunkten därför under minst 270 dagar i följd varit placerad i sjukpenningklass nr 3 eller högre, d. v. s. haft minst 2 600 kr. i arbetsinkomst, eller skulle ha varit placerad i sådan sjukpenningklass, om hon fyllt 16 år. Sjukpenningen utgår tidigast fr. o. m. den sextionde dagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och senast fr. o. m. förlossningsdagen. Sjukpenningen utgår under högst 180 dagar, dock endast för dag då kvinnan avhåller sig från förvärvsarbete. Därest kvinnan under 180-dagarsperioden utför förvärvsarbete *mer än 30 dagar*, förlorar hon rätten till fortsatt sjukpenning. Därvid medräknas ej dag, då barnet åtnjuter sjukhusvård. Fr. o. m. den trettionde dagen efter förlossningsdagen utgår tilläggsjukpenningen endast under förutsättning att kvinnan har eller på grund av sjukdom är förhindrad att ha barnet i sin vård. Barntillägg utgår ej till sjukpenning vid barnsbörd.

Tidigare behandling

Den nu gällande regeln, som medger kvinnan rätt att förvärvsarbete högst trettio dagar under 180-dagarsperioden, utan att förlora rätten till fortsatt sjukpenning, infördes genom en år 1969 beslutad lagändring. Dessförinnan gällde som förutsättning för rätten till sjukpenning vid barnsbörd att kvinnan helt avhöll sig från förvärvsarbete under den tid då sjukpenning skulle utgå.

Den förut gällande regeln var hämtad från 7 § lagen den 21 maj 1954 om moderskapshjälp. I propositionen med förslag till denna lag (prop. 1954: 144) erinrade departementschefen om den bestämmelse i arbetarskyddslagen, som tillförsäkrar kvinnan sex veckors ledighet omedelbart före den väntade nedkomsten och som förbjuder henne att arbeta i vissa yrken under de sex första veckorna efter förlossningen. Departementschefen framhöll, att syftet med tilläggsjukpenningen sammanföll med tanken bakom nyssnämnda bestämmelse, nämligen att kvinnan för sin egen och för barnets skull skall få en tids vila från sitt dagliga arbete utom hemmet, och han ansåg det mindre välbetänkt, att genom dispensmöjlighet från det för rätten till sjukpenning uppställda kravet på fullständig avhållsamhet från förvärvsarbete göra avkall på detta gemensamma syfte.

Vid 1965 års riksdag aktualiserades frågan om en uppmjukning av den nu

förevarande regeln genom ett par motioner, vari hemställdes om utredning av frågan om möjligheterna att medge förvärvsarbete i begränsad utsträckning i samband med barnsbörd utan att kvinnan därvid förlorar tilläggssjukpenningen. *Andra lagutskottet* hemställde i sitt av riksdagen godtagna *utlåtande nr 37*, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla att motionerna överlämnades till 1961 års sjukförsäkringsutredning. Utskottet anförde vidare:

Utskottet vill understryka vikten av att de skyddssynpunkter, som anlades vid införandet av reglerna om tilläggssjukpenning för blivande och nyblivna mödrar, upprätthålles. I princip bör alltså ledighet i samband med barnsbörd vara sammanhängande. I den mån den nuvarande fasta regeln skapar irritation och leder till för de försäkrade svårförståeliga resultat, synes det i stor utsträckning bero på bristande kunskap om regelns innehåll. Detta förhållande bör kunna avhjälpas genom ökad upplysning, bl. a. i samband med anmälan till försäkringskassa. Enligt utskottets mening kan det emellertid vara befogat att undersöka huruvida man — utan att äventyra skydds- och vårdintressena samt med beaktande av administrativa hänsyn — kan tillåta en uppmjukning av den nuvarande regeln. Utskottet syftar här på sådana fall som gäller enstaka kortare avbrott i ledigheten, t. ex. för att tillgodose tillfälliga behov av arbetskraft. Utredning av de berörda problemen torde kunna ske inom 1961 års sjukförsäkringsutredning.

I *prop. 1969: 37*, som innehöll förslag till nu gällande bestämmelser i ämnet, anförde departementschefen bl. a.

Havandeskap och förlossning innebär för en kvinna avsevärd omställning av såväl fysisk som psykisk art. Under tiden därefter medför amningen och skötseln av barnet betydande påfrestningar. För barnet betraktas det som en fördel om modern själv svarar för vården under den första tiden av dess levnad. Det har därför ansetts vara av stort värde att modern i samband med barnsbörd får en tids ledighet från arbete utom hemmet. Detta återspeglas i lagregler som garanterar kvinnan rätt till ledighet i samband med nedkomst.

Tilläggssjukpenningen i anledning av barnsbörd ger kvinnan ekonomiska möjligheter att utnyttja rätten till ledighet. Detta sker genom att tilläggs-sjukpenningen ersätter inkomstbortfall på grund av bortovaro från förvärvsarbete i samband med havandeskap och barnsbörd. — — —

Bestämmelsen att ledigheten inte får avbrytas har blivit kritiserad i olika sammanhang. Motioner vid 1965 års riksdag ledde till att familjepolitiska kommittén fick i uppdrag att utreda frågan om möjlighet att göra avbrott i havandeskapsledighet. Kommittén har föreslagit en uppmjukning av kravet på total avhållsamhet från förvärvsarbete.

Kommittén framhåller att nuvarande regler skapat irritation särskilt i de fall, där kvinnan saknat kännedom om konsekvenserna av att ledigheten avbryts med ett tillfälligt förvärvsarbete. Även om informationen om villkoren för att åtnjuta tilläggssjukpenning i samband med barnsbörd förbättrats för att undanröja ovisshet i detta avseende anser kommittén att bestämmelsen om total avhållsamhet från förvärvsarbete kan verka onödigt hård. Kommittén påpekar därvid att risken att komma i konflikt med denna blivit väsentligt större sedan ersättningstiden fr. o. m. ingången av år 1963 utökades från 90 till 180 dagar. Kravet på att ledigheten skall

vara sammanhängande kan enligt kommittén vidare leda till resultat som direkt motverkar syftet med bestämmelsen. Till belysning härav nämner kommittén att en kvinna, som gått miste om rätten till fortsatt tilläggsjukpenning på grund av att hon tillfälligt utfört förvärvsarbete, kan se sig nödsakad att för sin försörjning arbeta mera beständigt, även om det inte är förenligt med hennes eller barnets bästa. Det anförda leder enligt kommittén till slutsatsen att bestämmelsen bör mjukas upp.

Kommitténs resonemang i denna del har inte mött någon erinran under remissbehandlingen. I stället uttalar flera remissinstanser sin tillfredsställelse med att förslag lagts fram om ändring i den gällande regleringen. Även jag anser att de av kommittén återopade omständigheterna sammantagna utgör bärande skäl för att en ändring i förslaget hänseende bör komma till stånd. — — —

Kommitténs förslag grundar sig på en diskussion av olika tänkbara vägar att åstadkomma en bättre ordning i avbrottsfrågan än den nuvarande. Därvid behandlar kommittén tre skilda alternativ. Det lämpligaste alternativet är enligt kommittén att i författningstexten föreskriva att avbrott i ledigheten tillåts i viss omfattning. Flertalet remissinstanser godtar en lösning efter denna princip. Två av arbetsmarknadens organisationer — LO och SACO — föredrar emellertid ett längre gående alternativ att helt slopa bestämmelsen att avbrott i ledigheten utesluter från rätt till fortsatt tilläggsjukpenning. Det återstående alternativet — innebärande att försäkringskassorna lämnas möjlighet att från fall till fall medge avbrott genom förvärvsarbete i begränsad omfattning — förespråkas inte från något håll.

Inte heller jag anser att metoden med en tillståndsprövning i varje särskilt fall är användbar. Bl. a. kan återopas att proceduren blir tungrodd och att den med all sannolikhet leder till en föga enhetlig rättstillämpning.

Om man betraktar de båda andra alternativ som kommittén diskuterat kan det naturligtvis från vissa synpunkter te sig tilltalande att helt slopa nuvarande avbrottsregel. Kvinnan skulle under 180-dagarsperioden kunna få tilläggsjukpenning för varje dag hon avhåller sig från förvärvsarbete men vara utesluten från förmånen endast för dag då hon haft förvärvsarbete. Kvinnan utsätts då inte för något ekonomiskt tryck att ta ut ledigheten i ett sammanhang. I stället får hon möjlighet att bestämma om avbrott i ledigheten utifrån sina egna personliga önskemål.

Obegränsade avbrottsmöjligheter innebär emellertid också att man låter de skydds- och vårdhänsyn, som motiverat förmånen av tilläggsjukpenning vid barnsörd och som legat bakom dess utformning, helt träda i bakgrunden. Enligt min mening bör en sådan utveckling inte eftersträvas. Som kommittén framhåller är det fortfarande från såväl den enskildes som samhällets synpunkt av stort värde att ledigheten tas ut sammanhängande. Om möjligt bör det då finnas ett effektivt medel att uppmuntra och påverka kvinnan att ta ut ledighet på sådant sätt. Något annat medel än att inom moderskapsförsäkringen reglera möjligheterna till ledighetsavbrott synes därvid inte kunna komma i fråga. Bestämmelser inom arbetarskyddslagstiftningens ram skulle uppenbarligen bli föga smidiga om de skulle kunna fylla kravet på effektivitet.

Kravet på sammanhängande ledighet har också ansetts motiverat av administrativa hänsyn. Slopas kravet finns alltså skäl att befara att olägenheter vid tillämpningen, t. ex. problem med en omfattande kontrollverksamhet, blir följderna. Kommitténs uttalanden liksom riks-försäkrings-

verkets remissyttrande ger stöd för riktigheten av sådana farhågor. Riksförsäkringsverket anser att olägenheterna med detta alternativ skulle bli avsevärda.

Oavsett hur man värderar de för- och nackdelar som är förenade med detta alternativ är emellertid ett avgörande skäl mot att nu gå på denna lösning att man — som kommittén framhållit — skulle kunna föregripa kommitténs behandling av frågan om ett eventuellt vårdbidrag. En lösning enligt detta alternativ skulle dessutom gå längre än vad riksdagen uppenbarligen åsyftat i de framställningar som legat till grund för kommitténs uppdrag på den nu aktuella punkten. Mot bakgrund av det anförda kan jag inte förorda en sådan lösning.

De skedda övervägandena leder följaktligen till att den metod kommittén förordat kommer i blickpunkten. Inte heller detta alternativ är invändningsfritt. Också en begränsad eftergift i kravet på sammanhängande ledighet minskar lagstiftningens effektivitet när det gäller att bevaka de grundläggande skydds- och vårdhänsynen. Fastläggs en bestämd gräns för möjligheterna till avbrott kan detta också tänkas föra med sig nackdelar av samma slag som visat sig förbundna med nuvarande ordning. Varje avsteg från kravet på total avhållsamhet från förvärvsarbete torde vidare medföra visst administrativt merarbete. Fördelen med alternativet är emellertid att detta kan utformas så att stelheten i den nuvarande regeln mjukas upp väsentligt samtidigt som lagstiftningen alltjämt vilar på principen om sammanhängande ledighet. Dessutom blir de administrativa svårigheterna begränsade. Jag bedömer det således möjligt att nå en godtagbar lösning efter den linje kommittén valt. — — —

När det gäller att fastställa det tillåtna antalet avbrottsdagar får en avvägning ske mellan skilda synpunkter. Skydds- och vårdintressena kräver att ledigheten i regel inte splittras upp av ett stort antal avbrott eller avbrott som sträcker sig över långa perioder. Samtidigt måste emellertid beaktas att önskemålen och behoven när det gäller ledighetsavbrott kan variera betydligt bland kvinnorna. Ett tillgodoseende så långt möjligt även av dem som vill ha större avbrottsmöjligheter minskar risken för att kvinnorna kommer i konflikt med begränsningsregeln. Mot bakgrund av det anförda bör kommitténs förslag att bestämma antalet möjliga avbrottsdagar till trettio kunna godtas.

Med den diskuterade regeln synes tilläggssjukpenning kunna utgå även för vissa fridagar under en period av förvärvsarbete, trots att något behov av kompensation för förlorad arbetsinkomst för dessa dagar inte kan sägas föreligga. Detta är naturligtvis inte helt tillfredsställande. De utvägar som står till buds när det gäller att undgå den berörda konsekvensen för emellertid med sig nya svårigheter. Antalet tillåtna avbrottsdagar kan av skäl jag förut anförat inte bestämmas så lågt att man vinner något väsentligt i förevarande hänseende. Enligt min mening bör man vidare så långt möjligt söka undvika att bygga ut den diskuterade regeln med detaljerade spärrföreskrifter, som gör försäkringen alltför komplicerad.

I anledning av propositionen väcktes motioner, vari bl. a. framställdes samma yrkande som det nu förevarande.

Andra lagutskottet behandlade lagförslaget och motionsyrkandena i *utlåtandet nr 40*, som godkändes av riksdagen. Utskottet anförde i frågan:

Frågan om begränsad eller obegränsad rätt till avbrott i ledigheten har diskuterats ingående av familjepolitiska kommittén, som haft i uppdrag

att utreda lagändringen, remissinstanserna och föredragande departementschefen. I propositionen redovisas utförligt de skäl som talar för den ena eller den andra lösningen. Utskottet har vid sin behandling av frågan funnit att de skäl som anförts för en lösning efter propositionens förslag väger över. Framför allt vill utskottet understryka att syftet med reglerna om tilläggssjukpenning vid barnsbörd är att ge kvinnan möjlighet till vila och återhämtning i samband med den fysiska och psykiska påfrestning, som graviditeten och nedkomsten medför samt att ge henne möjlighet att till gagn för barnet svara för vården av detta under den första tiden. Dessa skydds- och vårdsynpunkter, som enligt utskottets bedömning allttjämt måste tilläggas väsentlig betydelse, låter sig inte i tillräcklig grad förena med ett system där det utan några konsekvenser i försäkringshänseende överlåtes åt kvinnan själv att bestämma i vilken omfattning hon skall utnyttja ledigheten. En fortsatt regel, som föreskriver förlust av rätt till tilläggssjukpenning och därigenom uppmuntrar och påverkar kvinnan att ta en sammanhängande ledighet i samband med barnsbörden, bör allttjämt finnas. Å andra sidan bör regeln inte utformas så snävt som den gällande utan ge kvinnan möjlighet att åta sig förvärvsarbete under ett mindre antal dagar. Propositionens förslag om 30 dagar finner utskottet utgöra en lämplig avvägning.

Med det anförda vill utskottet uttrycka sin anslutning till propositionen. Motionsyrkandena i förevarande del avstyrkes därmed.

Utskottet

Tilläggssjukpenning i samband med barnsbörd utges under högst 180 dagar, tidigast fr. o. m. sextionde dagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och senast fr. o. m. förlossningsdagen. Sjukpenningen utgår endast för dag, då kvinnan avhåller sig från förvärvsarbete. Rätten till fortsatt sjukpenning upphör, därest kvinnan under 180-dagarsperioden utför förvärvsarbete under mer än 30 dagar.

I förevarande motioner framställs yrkanden om sådan lagändring, att kvinnan medges rätt till obegränsat avbrott i havandeskapsledighet utan att rätten till tilläggssjukpenning skall gå förlorad för återstående ledighetstid.

Avbrottsregeln, som medger kvinnan rätt att avbryta havandeskapsledigheten för förvärvsarbete under högst trettio dagar utan att förlora rätten till fortsatt sjukpenning, infördes genom en lagändring förra året, vilken trädde i kraft den 1 juli 1969. I samband med införandet av regeln behandlade andra lagutskottet motionsyrkanden av samma innehåll som det nu framställda. I sitt utlåtande underströk utskottet, att syftet med reglerna om tilläggssjukpenning vid barnsbörd var att ge kvinnan möjlighet till vila och återhämtning i samband med den fysiska och psykiska påfrestning, som graviditeten och nedkomsten medförde samt att ge henne möjlighet att till gagn för barnet svara för vården av detta under den första tiden. Utskottet framhöll vidare, att dessa skydds- och vårdsynpunkter, som allttjämt måste tilläggas väsentlig betydelse, inte i tillräcklig grad lät sig förena med ett system där det utan några konsekvenser i försäkringshänseende överläts åt kvinnan själv

att bestämma i vilken omfattning hon skulle utnyttja ledigheten. En fortsatt regel, som föreskrev förlust av rätt till tilläggsjukpenning och därigenom uppmuntrade och påverkade kvinnan att ta en sammanhängande ledighet i samband med barnsörden, borde alltjämt finnas. Regeln borde å andra sidan ge kvinnan möjlighet att åta sig förvärvsarbete under ett mindre antal dagar och utskottet ansåg att 30 dagar utgjorde en lämplig avvägning.

Sedan förra årets riksdagsbehandling har ingenting inträffat som ger anledning till ändrat ställningstagande från utskottets sida. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna och hemställer,

att motionerna I: 870 och II: 1034 inte föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 24 februari 1970

På andra lagutskottets vägnar:

RUTH HAMRIN-THORELL

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: fru Hamrin-Thorell (fp), herrar Lars Larsson (s)*, Wanhainen (s), Österdahl (fp), Andreasson (cp)*, Ivar Andersson (s)*, fru Grethe Lundblad (s)* och herr Blomquist (m);

från a n d r a kammaren: fröken Sandell (s), fröken Wetterström (m), herrar Fredriksson (s)*, Svensson i Kungälv (s), fru Skantz (s), fru Nilsson (cp), fru Håvik (s)* och herr Romanus (fp).

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av fru *Hamrin-Thorell* (fp), herrar *Österdahl* (fp), *Blomquist* (m), fröken *Wetterström* (m) och herr *Romanus* (fp), som ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 6 med orden "Avbrottsregeln, som" och slutar med orden "och hemställer" bort ersättas med text av följande lydelse:

"Utskottet finner att de skäl, som motionärerna anför för en ytterligare uppmjukning av reglerna för tilläggsjukpenning under havandeskapsledighet, är hållbara. Lagstiftningens syfte bör vara att genom rätt till ledighet och tilläggsjukpenning *möjliggöra* för kvinnan att avstå från förvärvsarbete under 180 dagar. Avgörandet i hur stor utsträckning denna möjlighet skall utnyttjas bör ligga hos kvinnan. Samhället bör inte ingripa styrande genom att dra in tilläggsjukpenningen för återstoden av havandeskapsledigheten

för den kvinna, som förvärvsarbetat viss tid. Det finns inte anledning att befara att en sådan valfrihet skulle missbrukas från mödrarnas sida till förfång för barnets bästa.

När det gäller risken för påtryckningar mot mödrarna från arbetsgivarna, hänvisar utskottet till vad som anförts i LO:s remissyttrande i samband med lagändringen förra året. LO anser inte att risken blir större vid en uppmjukning av lagen.

Utskottet vill också påpeka, att nuvarande lagstiftning i vissa fall kan få en effekt rakt motsatt den avsedda. En kvinna som börjat förvärvsarbeta någon gång under de första månaderna efter barnets födelse, men som t. ex. på grund av arbetets påfrestningar inte anser sig kunna fortsätta, och därför vill utnyttja återstoden av ledigheten, kan finna att ekonomiska skäl tvingar henne att fortsätta förvärvsarbetet, därför att hon gått miste om rätten till tilläggssjukpenning.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att sådan ändring bör vidtas i lagen om allmän försäkring att kvinna medges rätt till obegränsat avbrott i havandeskapsledigheten utan att rätten till tilläggssjukpenning skall gå förlorad för återstående ledighetstid."

dels ock att utskottet bort hemställa,

"att riksdagen med bifall till motionerna I: 870 och II: 1034 för sin del måtte antaga följande

Förslag

till

Lag

om ändring i 3 kap. 13 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Härigenom förordnas att 3 kap. 13 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 KAP.

13 §

Även om ————— 1 kap. 4 §.

Sjukpenningen utgår tidigast från och med den sextionde dagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och senast från och med förlossningsdagen. Sjukpenningen utgår endast för dag då kvinnan avhåller sig från förvärvsarbete och längst till etthundraåttionde dagen efter förlossningsdagen eller efter

Sjukpenningen utgår tidigast från och med den sextionde dagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och senast från och med förlossningsdagen. Sjukpenningen utgår endast för dag då kvinnan avhåller sig från förvärvsarbete och längst till etthundraåttionde dagen efter förlossningsdagen eller efter

den tidigare dag då sjukpenningen började utgå. *Rätten till fortsatt sjukpenning upphör, om kvinnan under nämnda tid utför förvärsarbete under mer än trettio dagar. Därvid medräknas ej dag då barnet åtnjuter sjukhusvård.*

Från och med den trettionde dagen efter förlossningsdagen utgår sjukpenning endast om kvinnan har eller på grund av sjukdom är förhindrad att hava barnet i sin vård.

Sjukpenning för — — — — — annat föranleda.

Till sjukpenning — — — — — ej barntillägg.

den tidigare dag då sjukpenningen började utgå.

Från och med den trettionde dagen efter förlossningsdagen utgår sjukpenning endast om kvinnan har eller på grund av sjukdom är förhindrad att hava barnet i sin vård.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1970.”